

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

708

Szerző:

Dutka Mária

Cím:

Ernst Jász

Forrás:

Magyar Nemzet 1959. V. 9.

KÉTKIÁLLÍTÁS

Hely

Idő

Személy

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Boross Gézárt nem kell újra felfedeznünk, hiszen a Műcsarnok nagy kiállításain és önálló árlatain bemutatott művei már bizonyos rangot biztosítottak festészetének, a kor új lelkét keresgélő művészetünk történetében. Boross művésze a vonalnak s a különféle grafikai technikákkal, mindig az emberi tartalmát, gondolatokat, finom, érzelmekkel hitelesített megfigyeléseket közvetít, tolmácsol, a virtuózkodás leghalványabb szándéka nélkül.

Legutóbbi, három évvel ezelőtt rendezett kiállítására emlékezve, Boross Gézárt most az Ernst Múzeumban úgy látjuk viszont, mint aki művészetét a Tornyai, Rudnay és az alföldi festők hagyományain következetesen érlelve, szélesebb, átfogóbb összefogásig jutott el, emberábrázolásaiban pedig, mint a *Pihenő kapás*, a képfogalmazás és az előadás monumentális kifejezéséig. Több festménye falra kívánkozik, nagyobb felületre.

Az intenzív fényeket, az erős napfényt hiába keresnők festményein, Boross Géza világa inkább az esőfelhőkkel terhes, súlyos atmoszféra, a robbanásig feszült légkörben megjelenő táj. Ez az ő sajátos romantikája és szűkebb hazájának, a puritánszépségű Alföldnek igazi portréját adja végtelen horizontot érzékeltető, a drámain gomolygó felhők alatt megbúvó parányi tanyai házak villogóan fehér színtoltjaiban, a szélcibálta karcsú fák hajladozó vonalaiban. A festői izgalom, a változatos szerkesztés éppúgy megnyilvánul emberábrázolásaiban, mint csendéleteinek sűrítettségében, életképeiben, ahol romantikus pátosza líraibb hangvételbe csendesedik. Példa erre legújabb és egyik legszebb alkotása a *Fiatalok* című megkapóan bensőséges, hagyományos és mégis újszerű kompozíciója.

Boross Géza elindult egy úton, a Munkácsy örökségét különböző átteteleken fejlesztő

alföldi festő realizmusának útján. Ez az út is termékenyítőnek bizonyult, alkalmasnak arra, hogy elvezessen a mai életérzés kifejezéséhez. De amennyi alázattal, áhítattal, rendkívüli tapintattal, mint Boross Géza, kevesen merítették az éltető forrásból.

Az Ernst Múzeum másik teremsorában a Szegedi Pedagógiai Főiskola tanárának, Vinkler Lászlónak munkásságáról festmények és grafikák számolnak be, szám szerint 109. E nagyszámú alkotás felsorakoztatása indokolatlan, mert retrospektív anyaggal általában az idősebb és életművel rendelkező mesterek szoktak a nyilvánosság elé állni. Vinkler László 1912-ben született, életkora tehát nem ad magyarázatot az időben visszatekintő bőséges anyag bemutatására. Hacsak nem az a cél adta a rendezés ötletét, hogy betekintést nyújtson egy olyan festő műhelyébe, aki az elmúlt évtizedek különféle irányzataiban hanykolódva, figyelmét túlságosan is a stílustörekvésekre fordítva, elhallgattatta egyéni mondanivalóját. Mintha bővészmutatványok sorozatát látnánk ezen a korrekt hűvösséggel rajzoló festő kiállításán. Ha ezek a kísérletek egy művészi út kibontakozásába torkollnának és arra mutatnának, hogy mindezt érdemes volt végigcsinálni, bizonyára nagyobb érdeklődést keltenének a stílusgyakorlatok. Tudását, főképp rajzbeli felkészültségét azonban nem lehet vitatni. Meg is csillogtatja, akár szentképet fest a sienai quattrocento modorában vagy növényeket ábrázol szecessziós kaligrafiaiával. Vinkler azonban a nagy keresésben mintha elvesztette volna önmagát, sokszor az a benyomásunk, hogy kiagyalt fantasztikumokkal, spiritalista-intellektuális elképzelésekkel próbál hatást kelteni. Újabb, női portréi (főképp Sándor Anna képmása) képviselik a frissebb, életképeesebb szellemet.

Dutka Mária